

Ostře sledované vlaky

Bohumil Hrabal

Literární druh a žánr:

- Epika
- Novela

Časoprostor:

- Druhá světová válka, roku 1945
- Prostředí malého nádraží v Kostomlatech

Kompoziční výstavba:

- Ich forma
- Chronologická kompozice

Téma a motiv:

- Kritika fašismu a druhé světové války
- Přiblížení chodu malé železniční stanice
- Autor se inspiroval ze vlastních zkušeností, kdy pracoval na dráze v Kostomlatech nad Labem
- Ostře sledovaný transport

Postavy:

- Miloš Hrma – 22letý začínající výpravčí, čestný, spravedlivý, citlivý
- Hubička – výpravčí veselý, místní donchuán, je vyšetřován za potisk zadečku telegrafistky Zdeničky Svaté úředními razítky, úspěšný milostný život
- Zdenička svatá – telegrafistka
- Máša – dívka Miloše

Děj:

- Píše se rok 1945 – doba, kdy se schyluje ke konci 2. světové války. Děj románu nás zavede do jedné malé, ale důležité železniční stanice u Hradce Králové. Hrdinou celého románu je dospívající Miloš Hrma, který na nádraží pracuje jako výpravčí a touto dobou se potýká se svým trápením v sexuálním životě a nedostatkem zkušeností. Své problémy se pokouší vyřešit neúspěšnou sebevraždou. Na železniční stanici Miloš pracuje s kolegou Hubičkou, kterému ve skrytu duše závidí jeho pestrý a úspěšný milostný život – zejména s mladou telegrafistkou Zdeničkou Svatou, které při jedněch milostných hrátkách orazítkoval celou zadnici německými razítky ze stanice. Při pohledu na Hubičku Miloš vzpomíná na svou nádražní lásku Mášu, se kterou mu milování nevyšlo podle jeho představ. Jeho častou myšlenkou byla otázka, zda je opravdový mužský. Nadřízený Miloše Hrmy byl pan přednosta – přísný a důsledný. Nádraží bylo velmi rušné díky projíždějícím německým vlakům se střelivem, tanky a s vyhublými zvířaty z fronty. Jednoho dne vjel do stanice ostře sledovaný německý vlak se střelivem. Do kanceláře vešla žena jménem Viktorie Freiová, která předala Hubičkovi nálož k likvidaci německého vojenského transportu, ze kterého byl Hubička roztřesený a nervózní. Viktorie dělá zamilované pohledy na Miloše, ten využil příležitosti jako nedávno Hubička se Zdeničkou. Poslední týdny kruté války byly velmi nepříjemné, bolestné, ozývala se těžká dunění, a bombardování a pohled na tehdejší dobu byl velmi žalostný. Na stanici byl hlášen příjezd ostře sledovaného transportu se střelivem. Hubička s Milošem přemýšleli, jak vlak zneškodnit. Miloš se rozhodl vylézt na semafor a na vlak shodit výbušninu z balíčku od Viktorie. Vylezl na semafor, vyhodil doprostřed

vagónu třaskavinu a shora se chtěl dívat na tu zkázu. Zahlédl ho německý voják z posledního vagónu a na Miloše vystřelil. Ten střelu opětoval a oba těžce zranění se svalili do příkopu. V příkopu Miloš ukončuje vojákovu trápení střelou do hlavy. Poslední momenty svého života si Miloš promítal všední dny svého života, uvědomil si hrůzy války.

Jazykové prostředky

- Spisovná čeština, dlouhá souvětí
- Citově zbarvená slova
- Kontrasty, přirovnání, cizí slova a spojení, nespisovné výrazy, aposiopese, epizeuxis, epiteton, odborné výrazy
- Erotický podtext

Bohumil Hrabal

- Prozaik, spisovatel, autor novel
- Ve svém díle s velkou vypravěčskou originalitou zachytil zejména život lidí na periferii společnosti
- Vystudoval práva, většinu života však pracoval v dělnických profesích, odkud čerpal inspirace pro své povídky
- Je považován za jednoho z nejvýraznějších a nejosobitějších prozaiků 2. poloviny 20. století
- Některé díla vydal až v exilu z důvodu, že nebyl členem komunistické strany.

Ostatní autorova tvorba: Perlička na dně

Postřižiny

Obsluhoval jsem u anglického krále

Literární obecně kulturní kontext:

- Česká próza 2. pol. 20. století
- Doba před revolučním rokem, u nás politika KSČ, cenzura, někteří autoři jsou zakázáni
- Období normalizace politických a společenských poměrů
- Další autoři František Halas (Torzo naděje) Václav Kaplický (Kladivo na čarodějnice Jan Otčenášek (Romeo Julie a tma)